

Írta: Darvas Ágnes

SZERINTEM: CSALÁDSEGÍTÉS ÉS GYERMEKJÓLÉT

László Judit cikkének a gyermekjóléti szolgálatokra vonatkozó része csupán vitára készítetne, a családsegítő szolgálatokról írtak azonban felháborítanak és elszomorítanak. Felháborítanak, mert néhány mondattal, szakmai indokok nélkül szüntet meg, ír le egy meghatározó szociális intézményt, a családsegítő szolgálatot, és elszomorítanak, mert mindezt egy szakember, egy társintézmény munkatársa teszi.

Alapvető kérdés, hogy miért gondolja a szerző úgy, hogy családsegítő szolgálatokra nincs szükség. Úgy látja talán, hogy ma már mindenki jólétben él, nincs szegénység, munkanélküliség, mindenki gond nélkül tudja biztosítani megélhetése alapvető szükségleteit, nincsenek családi vagy egyéni problémák, amelyekben szakmai támogatást igényelnének az emberek? Vagy úgy látja, hogy bár ezek változatlanul léteznek, a családsegítő szolgálat nem tud hatékony segítséget biztosítani.

A cikk további része az utóbbi választ valószínűsíti, hiszen a szerző a gyermekjóléti munka eszközhiányos helyzetén is oly módon kíván segíteni, hogy szabadidős központtá alakítja a szolgálatokat. Ez a megoldás a gyermekek helyzetének ismeretében – a gyermekszegénység alakulása, a gyermekbántalmazás hallgatólagos eltűrése, a családjukból kiemelt gyermekek nevelésének helyzete, az iskolai lemorzsolódások, az iskolai problémák magántanulói státussal való „kezelésének” terjedése stb. – szakmailag mindenképpen vitatható.

A családsegítő szolgálatok tevékenysége, feladatköre is lényegesen megváltozott az elmúlt másfél évtized alatt, hiszen változott a körülöttük lévő világ is, és szerencsére számos új szociális szolgáltatás kezdte meg működését, köztük a gyermekjóléti szolgálatok is. Több kérdés, mint például a segélyezés általános alapelvei, a hatósági jellegű tevékenységek megjelenése a szolgáltatás keretében, a munkanélküli ellátások módosításának következményei, jelentős szakmai vitákhoz is vezettek. Ebbe a sorba tartozik a gyermekjóléti szolgáltatások kialakulásakor kibontakozó „együtt vagy külön” szakmai párbeszéd is, melyben László Judit megállapításával ellentétben nem csupán „az elméleti szakemberek elemző, de gyakorlatban kevésbé vagy egyáltalán nem alkalmazható eszmefuttatásra” került sor, hanem gyakorló szakemberek ütköztették véleményüket (lásd a Háló 1997-es, 1998-as számait).

Mindenesetre tény, hogy az 1999-ben működő 558 családsegítő szolgálat közül 533 gyermekjóléti szolgáltatást is végzett, az 1601 gyermekjóléti szolgálatból pedig 359 működött önálló, más szervezethez nem kapcsolódó intézményként (Tájékoztató a család-, gyermek- és ifjúságvédelemről – 1999, SZCSM 2000). Úgy gondolom, hogy ez a vita így ma aktuálisabb mint volt, hiszen ma már tényleges szakmai tapasztalatok alapján fogalmazhatóak újra a pro és kontra érvek az „együtt vagy külön” kérdéséről.

László Judit cikke alapján azonban óhatatlanul az fogalmazódik meg az olvasóban, hogy itt nem szakmai kérdésekről, hanem a társintézmények érdekellentéteinek megnyilvánulásáról van szó. Mintha a gyermekjóléti szolgálatok léte csupán a családsegítő szolgálatok ellenében lenne megvalósítható. Úgy gondolom, hogy ehelyett sokkal inkább az együttműködés lehetséges formáin és azok fejlesztésén, valamint az adott feltételeket megkérdőjelező, radikálisabb szociális munka lehetőségein kellene gondolkodni, és nem kellene leírni egy, az emberek szükségleteit megjelenítő és a szociális szakma identitását is